

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декаан факультету журналістики

В.В. Костюк
(підпис)

В.В.Костюк
(ініціали та прізвище)

» _____ 2025

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Watchdog-журналістика
(назва навчальної дисципліни)
підготовки бакалавр
(назва освітнього ступеня)
денної форми здобуття освіти
освітньо-професійна програма Журналістика
(назва)
спеціальності С7 Журналістика
(шифр, назва спеціальності)
галузі знань С Соціальні науки, журналістика та інформація
(шифр і назва)

ВИКЛАДАЧ: Усманова Олена Вікторівна, к.філол.н., доцент
(ПБ, науковий ступінь, вчене звання, посада)

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри журналістики

Протокол № 5 від “23” січня 2025 р.
Завідувач кафедри журналістики

Л.В. Чернявська
(підпис)

Чернявська Л.В.
(ініціали, прізвище)

Погоджено

Гарант освітньо-професійної програми

Ю.В. Любченко

Любченко Ю.В.

2025 рік

Зв'язок з викладачем (викладачами):

E-mail: usmanova.olena@ukr.net

Сезн ЗНУ повідомлення: <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=2317>

Телефон: (061) 289-12-24 (кафедра)

Інші засоби зв'язку: Facebook Messenger:

<https://www.facebook.com/profile.php?id=100011202160915>

Кафедра: журналістики, ІІ корпус, ауд.207

1. Опис навчальної дисципліни

Метою дисципліни є підготовка студентів до професійної діяльності в сфері журналістики, зокрема в наглядній журналістиці. Студенти отримають знання та навички, необхідні для ефективного виконання ролі "сторожової собаки" в суспільстві, забезпечуючи прозорість та підзвітність у державному управлінні, бізнесі та інших галузях. Вони також навчатимуться використовувати сучасні методи пошуку та аналізу інформації під час створення власних матеріалів; ефективно застосовувати найважливіші методи пізнання дійсності для збору й аналізу інформації; розробляти гіпотезу і довести її істинність чи хибність; оминати очевидні перешкоди на шляху проведення розслідування; дотримуватись усіх морально-етичних норм журналістики під час збору та опрацювання інформації та в процесі створення матеріалу.

Про що цей курс? Курс "Watchdog-журналістика" охоплює основи та практики журналістики, яка виконує функцію контролю за діяльністю державних установ, корпорацій та інших організацій. У рамках курсу студенти вивчатимуть методи розслідування, фактчекінгу, інтерв'ювання та аналізу даних, що дозволяють виявляти корупцію, зловживання та інші суспільно важливі проблеми. Курс включає практичні завдання, що моделюють реальні ситуації з watchdog-журналістики. Він також надає розуміння ролі журналістів у дотриманні цінностей, пов'язаних зі свободою слова і прозорістю.

Чому він важливий? Курс є важливим, оскільки watchdog-журналістика відіграє важливу роль у демократичному суспільстві, забезпечуючи контроль за владою і захищаючи права громадян. У сучасному світі, де корупція та зловживання можуть мати серйозні наслідки для суспільства, навички, які студенти отримають під час вивчення цього курсу, стають особливо актуальними.

Яким вимогам сучасного ринку праці він відповідає? Сучасний ринок праці вимагає від журналістів не лише традиційних навичок написання журналістських матеріалів, але й здатності працювати з даними, проводити ґрунтовні розслідування та використовувати новітні технології для збору інформації. Курс "Watchdog-журналістика" відповідає цим вимогам, навчаючи студентів використовувати сучасні інструменти та методи для виконання своїх обов'язків.

Чому без нього неможлива успішна професійна діяльність фахівця? Без знань і навичок, які надає курс "Watchdog-журналістика", фахівець не зможе ефективно виконувати свою роль у суспільстві. Уміння проводити розслідування, аналізувати дані та перевіряти факти є критично важливими для забезпечення достовірності інформації і підтримки демократичних цінностей. Таким чином, цей курс є невід'ємною частиною підготовки сучасного журналіста.

Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Вибіркова
Семестр	6-й
Кількість кредитів ECTS	3
Кількість годин	90 год
Лекційні заняття	12 год.

Практичні заняття	24 год.
Самостійна робота	54 год.
Консультації	Платформа Zoom: https://us02web.zoom.us/j/4889747562?pwd=L3cxc0tYMnNRbjdDeHI1amozT1VwQT09 Ідентифікатор конференції: 488 974 7562 Пароль: rnr1lv (дистанційно) Кафедра журналістики, каб. 207, 2 корпус ЗНУ (очно)
Вид підсумкового семестрового контролю:	залік
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=15110

2. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Компетентності/ результати навчання	Методи навчання	Форми і методи оцінювання
<p>Програмні компетентності: ЗК04. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК05. Навички використання інформаційних і комунікаційних технологій.</p> <p>Програмні результати навчання: ПР04. Виконувати пошук, оброблення та аналіз інформації з різних джерел ПР14. Генерувати інформаційний контент за заданою темою з використанням доступних, а також обов'язкових джерел інформації. ПР19. Використовувати інструменти фактчекінгу і верифікації інформації при створенні медійного контенту. ПР21. Впроваджувати сучасні тренди журналістики</p>	<p>Словесні методи (бесіда, робота з підручниками). Практичні методи (дослідні роботи – пошукові завдання, творчі проекти). Логічні методи (індуктивні, дедуктивні). Метод формування пізнавального інтересу (навчальна дискусія). Методи контролю і самоконтролю (усний, письмовий). Самостійно-пошукові методи (індивідуальна робота).</p>	<p>Методи індивідуального контролю, опитування, тестові завдання, робота у групах Форми: усна (індивідуальне опитування); письмова (бліц-тести); цифрова (тестування в електронному форматі); практична (робота з архівними джерелами).</p>

в медійну діяльність з метою створення конкурентноспроможного медіапродукту.		
--	--	--

Змістовий модуль 1. Наглядова журналістика в Україні

Розвиток і становлення наглядової журналістики в Україні. Історія виникнення в Україні незалежного видання, яке започаткувало наглядову функцію за діяльністю влади та впливової бізнес-еліти, «Українська правда», особистість Георгія Гонгадзе.

2011 р. – Громадський Рух «Чесно», що об'єднав представників різних громадських організацій з метою «стимулювати прозорість, підзвітність та відкритість представників влади та запит на якісну політику серед громадян». Реєстр зрадників країни від Чесно.

2004 р. – опозиційне Інтернет-видання Цензор. нет. Юрій Бутусов та його гучні скандали, корупційні оборудки, питання підкупу виборців, а також всебічний розглядає кандидатів на різні державні посади.

2014 р. – проєкт Слідство.Інфо – незалежна українська агенція журналістських розслідувань, створена у 2012 році журналістами Дмитром Гнапом та Анною Бабінець. Проєкт про розслідування корупції в органах влади та гучні кримінальні злочини. Телевізійна програма Слідство. Інфо.

Фільми-розслідування: «Вбивство Павла» (<https://www.slidstvo.info/video/vbyvstvo-pavla/>), «Чотири кілери, три копи і наркобарон» (<https://www.slidstvo.info/video/chotyry-kilery-try-kopy-i-narkobaron/>), «Я-бот» (<https://www.slidstvo.info/video/ya-bot/>)

Bihus.Info – незалежна команда журналістів і юристів-антикорупційників, які завдають змін, викривають корупцію, створюють ІТ-інструменти для контролю влади, формують мережу викривачів і юристів в регіонах.

Інтернет-видання «Детектор медіа» – watchdog українських медіа. Практичний досвід «Детектор медіа». Матеріали, які зазнали перевірок від «ДМ». Повторювані й циклічні теми. Пошук ідей. Критичний аналіз медіатекстів.

Molfar – найбільша OSINT-агенція в Україні: розвідка по відкритих джерелах, фінансова та воєнна розвідка, пошук інформації, аналітика, фактчекінг, розслідування.

Змістовий модуль 2. Світова практика watchdog-журналістики

Washington Post, Reuters, The Guardian та BBC – резонансні проекти: [Offshore Leaks Database](#) Міжнародного консорціуму журналістів-розслідувачів (ICIJ). Джерело надало ICIJ дані про понад 100 тисяч засекречених компаній, трастів і фондів, котрі діють в офшорних зонах. Ще одне резонансне розслідування щодо чорного ринку всиновлених дітей – [The Child Exchange](#) («Обмін дітьми») Reuters. Журналісти знайшли відкриті спільноти в інтернеті, де люди вільно домовлялися про передачу дитини незнайомцям. Історії, які стали сценаріями для фільмів: «Секретне досьє» (The Post, 2017).

Драматичний трилер про сміливих журналістів із The New York Times і The Washington Post, які розсекретили документи Пентагону про війну у В'єтнамі. Гучні репортерські розслідування на прикладі фільмів [«У центрі уваги»](#), «Секретне досьє», «Правда».

Змістовий модуль 3. Пошук інформації: темарій для розслідувань.

Повнота та істинність повідомлень. Доступ до інформації і правила її збору. Закон України «Про авторське право і суміжні права». Інформація заборонена до публікації. Джерела інформації та інструменти для розслідування. Спростування. Інформація про особу. Невтручання в приватне життя особи. Кримінальна відповідальність за наклеп і образу. Кодекси журналістської етики та їх норми. Конфлікт інтересів. Гігієнічні норми в журналістиці. Плагіат. Журналістські помилки і свідомі маніпуляції: прикладний аспект. [Моніторинг журналістських розслідувань](#). «Глибина» українських розслідувань. Популярні журналістські проекти з розслідувань в українському медіапросторі. Критичний аналіз медіатекстів.

Змістовий модуль 4. Фактчек – платформа для розслідувань: практичний аспект.

Об'єкт фактчеку. Методологія фактчеку. Зарубіжний досвід відбору інформації для перевірки. Структура і стиль фактчеку як жанру журналістики. Фактчекінг: ефективні інструменти. Інструменти, які допомагають досліджувати та аналізувати колекції документів, аудіо/відео файли. Інструменти, які допомагають перевірити дідфейки. Оцінка якості журналістських розслідувань за критеріями: актуальність теми, ступінь розкриття теми, дотримання журналістських стандартів.

4. Структура навчальної дисципліни

Вид заняття /роботи	Назва теми	Згідно з розкладом	
		о/д.ф.	
1	2	3	5
Лекція 1	Наглядова журналістика в Україні	4	1 раз на 2 тижні Тиждень 1,3
Семінарське заняття 1-3	Наглядова журналістика в Україні План:	6	Щотижня Тиждень 1-3

	<p>1. Розвиток і становлення наглядкової журналістики в Україні. Етапи функціонування.</p> <p>2. Видання, яке започаткувало наглядову функцію за діяльністю влади та впливової бізнес-еліти, «Українська правда», особистість Георгія Гонгадзе .</p> <p>3. Громадський Рух «Чесно», як представник різних громадських організацій з метою «стимулювати прозорість, підзвітність та відкритість представників влади та запит на якісну політику серед громадян». Реєстр зрадників країни від Чесно.</p> <p>4. Цензор. нет. Юрій Бутусов та його гучні скандали, корупційні оборудки, питання підкупу виборців, а також всебічний розглядає кандидатів на різні державні посади.</p> <p>5. Molfar – найбільша OSINT-агенція в Україні: розвідка по відкритих джерелах, фінансова та воєнна розвідка, пошук інформації, аналітика, фактчекінг, розслідування.</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Перегляньте фільм «Вбивство Гонгадзе. 20 років у пошуках правди». На основі відеофрагментів роботи Гіі, згадок його колег, знайомих, рідних – опишіть якими характеристиками володів Гонгадзе. Як би ви його описали? Які теми у своїй журналістській роботі зачіпав Георгій?</p> <p>2. Перегляньте на вибір один із фільмів: «Вбивство Павла» (https://www.slidstvo.info/video/vbyvstvo-pavla/), «Чотири кілери, три копи і наркобарон» (https://www.slidstvo.info/video/chotyry-kilery-try-kopy-i-narkobaron/), «Я-бот» (https://www.slidstvo.info/video/ya-bot/).</p> <p>З'ясуйте, за якими критеріями ми відносимо його до watchdog-журналістики і визначте джерела інформації та методи роботи, які були використані в роботі медійників.</p>		
Самостійна робота	<p>Наглядова журналістика в Україні</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Оберіть популярну новину або гучну заяву в медіапросторі та перевірте її правдивість.</p> <p>2. Використайте OSINT-методи: зворотний пошук зображень, аналіз метаданих, перевірку джерел інформації, верифікацію геолокацій.</p> <p>3. Зробіть короткий звіт: чи відповідає інформація дійсності? Чи є ознаки маніпуляцій?</p>	14	
Лекція 2	Світова практика watchdog-журналістики	4	<i>1 раз на 2 тижні Тиждень 5,7</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
(Watchdog-журналістика)

<p>Семінарськ е заняття 4- 6</p>	<p>Світова практика watchdog-журналістики План: 1. Washington Post, Reuters, The Guardian та BBC – резонансні проекти: розслідування щодо чорного ринку всиновлених дітей – The Child Exchange («Обмін дітьми») Reuters. Журналісти знайшли відкриті спільноти в інтернеті, де люди вільно домовлялися про передачу дитини незнайомцям. 2. Global investigative journalism network – платформа watchdog журналістики. 3. Викриття репортажами від «The Boston Globe»: священники бостонської католицької церкви. Фільм «У центрі уваги». Завдання: 1. Заздалегідь переглянути один із фільмів «У центрі уваги» (2015), «Секретне досє» (2017), «Правда» / «Truth» (2015) та дайте відповіді на такі запитання: - Як була обрана тема для розслідування? Чому журналісти обрали саме її? З якою ціллю? - Чи є щось чи хтось, що лякає журналістів працювати над цією темою? Чи зіштовхувалися вони із погрозами? - Які джерела інформації отримали журналісти аби почати працювати над цією темою? Чи перевірялася їх надійність? - Які дерела були задіяні в подальшій роботі над цією темою? Підтвердіть свою позицію прикладами. - Чи надано було право відповіді фігурантам цієї справи? - Які наслідки цієї справи? 2. Виберіть два журналістські розслідування від різних платформ (наприклад, Global Investigative Journalism Network та Reuters). Зробіть порівняльний аналіз: які методи збору фактів використовувалися, як журналісти перевіряли достовірність даних, які юридичні або етичні питання порушувалися? Визначте, які підходи були найефективнішими та які ризики могли виникнути під час пошукової роботи.</p>	<p>6</p>	<p><i>Щотижня Тиждень 4-6</i></p>
<p>Самостійна робота</p>	<p>Світова практика watchdog-журналістики Завдання: 1. Оберіть локальну або міжнародну тему, де може бути прихована суспільно важлива інформація (наприклад, нелегальний бізнес, корупційні схеми, діяльність підозрілих благодійних організацій). Використовуючи OSINT-інструменти (аналіз реєстрів, соцмережі), знайдіть первинні джерела інформації.</p>	<p>13</p>	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
(Watchdog-журналістика)

	2. Оформіть свої пошукові роботи у форматі журналістського матеріалу (аналітичної статті або візуальної презентації).		
Лекція 3	Пошук інформації: темарій для розслідувань.	2	<i>1 раз на 2 тижні Тиждень 9</i>
Семінарське заняття 7-9	<p>Пошук інформації: темарій для розслідувань.</p> <p>План:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Повнота та істинність повідомлень. Закон України «Про авторське право і суміжні права». 2. Інформація заборонена до публікації. Джерела інформації та інструменти для пошуку. 3. Спростування. Інформація про особу. Невтручання в приватне життя особи. Кримінальна відповідальність за наклеп і образу. 4. Конфлікт інтересів. Гігієнічні норми в журналістиці. Плагіат. 5. Журналістські помилки і свідомі маніпуляції: прикладний аспект. Моніторинг журналістських розслідувань. «Глибина» українських розслідувань. Популярні журналістські проекти з розслідувань в українському медіапросторі. Критичний аналіз медіатекстів. <p>Завдання:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Перегляньте деякі матеріали проекту моніторингу журналістських розслідувань на інтернет-виданні «Детектор медіа»: Злет і падіння українських розслідувань, Ми стукаємо, а нам не відчиняють, або Про глибину деяких українських розслідувань та ознайомтесь із аналізом якісних показників. На основі цих зразків оберіть із українських медіа один теле- або інтернет- матеріал (розслідувальний), в якому допущені журналістські помилки або свідомі маніпуляції. За якими критеріями ви дійшли до таких висновків? Відповіді аргументуйте. 2. Учасникам пропонується сценарій: вони – журналісти, які отримали анонімне повідомлення про корупцію в місцевій адміністрації. Частина інформації є публічною, а частина – містить персональні дані, що можуть порушити законодавство. Студенти мають: <ul style="list-style-type: none"> Визначити, яку інформацію можна опублікувати, а яку потрібно перевірити додатково або отримати офіційно. Врахувати закон України «Про авторське право і суміжні права» та норми щодо недоторканності приватного життя. Розробити стратегію збору даних, не порушуючи етичні та правові норми. 	6	<i>Щотижня Тиждень 7-9</i>

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
(Watchdog-журналістика)

Самостійна робота	<p>Пошук інформації: темарій для розслідувань.</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Знайдіть 2 фрагменти статей, постів у соцмережах або відеосюжетів, де є свідомі маніпуляції (спотворення фактів, неповна подача інформації, фейкові цитати). Поясніть як вам вдалося виявити маніпулятивні прийоми (емоційні тригери, спотворення контексту, підтасовка фактів тощо).</p> <p>2. Сформулюйте, як можна подати матеріал коректно, дотримуючись норм журналістської етики.</p> <p>Наведіть реальні приклади з українського медіапростору та вплив маніпуляцій на суспільство.</p> <p>Результати продемонструйте за допомогою платформ Canva, Padlet.</p>	14	
Лекція 4	Фактчек – платформа для розслідувань: практичний аспект.	2	<i>1 раз на 2 тижні Тиждень 11</i>
Семінарське заняття 10-12	<p>Фактчек – платформа для розслідувань: практичний аспект.</p> <p>План:</p> <p>1. Об'єкт фактчеку. Методологія фактчеку. Зарубіжний досвід відбору інформації для перевірки. Структура і стиль фактчеку як жанру журналістики.</p> <p>2. Фактчекінг: ефективні інструменти. Інструменти, які допомагають досліджувати та аналізувати колекції документів, аудіо/відео файли.</p> <p>3. Діпфейки: користь чи шкода. Інструменти, які допомагають перевіряти діпфейки: Sensity.ai, Deerware.ai, Reface, Avatarif, Wombo, MyHeritage, DeepFakes Web. Як розпізнати діпфейк.</p> <p>4. Оцінка якості журналістських розслідувань за критеріями: актуальність теми, ступінь розкриття теми, дотримання журналістських стандартів.</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Знайдіть два зразки діпфейку та продемонструйте за яким інструментом ви виявили, що це фейк.</p> <p>Інструменти подайте на дошці Padlet.</p> <p>2. Студентам пропонується журналістське розслідування з українського або міжнародного медіа (наприклад, Bihus.Info, «Схеми», OCCRP). За критеріями (актуальність теми, розкриття проблеми, використані джерела, дотримання стандартів об'єктивності) вони оцінюють матеріал.</p> <p>Колективне обговорення: які сильні та слабкі сторони розслідування, чи є маніпуляції або помилки?</p>	6	<i>Щотижня Тиждень 10-12</i>

Самостійна робота	<p>Фактчек – платформа для розслідувань: практичний аспект.</p> <p>Завдання:</p> <p>1. Використовуючи онлайн-інструменти (Sensity.ai, Deepware.ai, InVID), протестуйте одне відео або зображення, яке, на вашу думку, може бути змінене за допомогою дипфейк-технологій.</p> <p>Аналізуйте ключові ознаки штучних змін: аномалії в міміці, проблеми зі світлом і тінями, розмиття деталей, неспівпадіння голосу з рухом губ.</p> <p>2. Складіть список основних прийомів, які дозволяють виявляти дипфейки у новинному контенті.</p>	13	
-------------------	---	----	--

5. Види і зміст контрольних заходів

Вид заняття/ роботи	Вид контрольного заходу	Зміст контрольного заходу	Критерії оцінювання та термін виконання*	Усього балів
1	2	3	4	5
Семінарське заняття 1	Теоретичний. Тест 1 за теоретичними питаннями ЗМ 1 в системі Мудл	Навчальний матеріал за ЗМ 1	Кількість запитань – 4, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал	4
	Практичне завдання – підготувати виконання завдань до поданого плану	Виконання практичних завдань. Обрати одну українську платформу, яка виконує роль watchdog-журналістики щодо діяльності влади чи бізнесу. Знайти розслідувальний матеріал, який це демонструє. Визначити, які джерела були використані журналістами задля викриття тієї чи іншої справи. Обговорення на парі.	Відповідь на запитання – 6 б. За участь в обговоренні – 4б.	10
Семінарське заняття 2	Теоретичний. Тест 2 за теоретичними питаннями ЗМ 2 в системі Мудл	Навчальний матеріал за ЗМ 2	Кількість запитань – 4, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал	4
	Практичне завдання – підготувати виконання завдань до поданого плану	Оберіть один із політичних скандалів, який презентував журналіст-розслідувач у матеріалі зарубіжного медіа. Проаналізуйте наслідки цієї справи.	Відповідь на запитання – 7 б. За участь в обговоренні – 5б.	12

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
Силабус навчальної дисципліни
(Watchdog-журналістика)

		Що чи хто служили джерелами інформації у цьому матеріалі? Приклади продемонструйте.		
Семінарське заняття 3	Теоретичний. Тест 3 за теоретичними питаннями ЗМ 3 в системі Мудл	Навчальний матеріал за ЗМ 3	Кількість запитань – 4, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал	4
	Теоретичне завдання – підготувати виконання завдань до поданого плану	Робота у групах. Оберіть із українських медіа один теле- або інтернет- матеріал (розслідувальний), в якому допущені журналістські помилки або свідомі маніпуляції. За якими критеріями ви дійшли до таких висновків? Відповіді аргументуйте.	Відповідь на запитання – 7 б. За участь в обговоренні – 3б.	10
Семінарське заняття 4	Теоретичний. Тест 4 за теоретичними питаннями ЗМ 4 в системі Мудл	Навчальний матеріал за ЗМ 4	Кількість запитань – 4, кожна правильна відповідь оцінюється в 1 бал	4
	Теоретичне завдання – підготувати виконання завдань до поданого плану	Робота в групах. Знайдіть приклади зарубіжних розслідувань (2-3), та проаналізуйте їх на предмет оцінки якості за такими критеріями: актуальність теми, ступінь розкриття теми, дотримання журналістських стандартів. Далі учасники груп обмінюються інформацією та обговорюють результати. Відповіді кожної з груп мають бути повними та обґрунтованими.	Відповідь на запитання – 9 б. За участь в обговоренні – 3б.	12
Усього за змістові модулі контр. заходів	8			60

		Підсумковий контроль		
Залік	Теоретичні завдання	Цей вид контролю складається з контрольного тестування – проводиться по завершенню вивчення курсу на вибір викладача: в письмовому або електронному вигляді.	Тест складається із двадцяти запитань, де 1 бал відповідає 1 правильній відповіді на питання.	20

	Індивідуальне практичне завдання	Створіть проект розслідувального матеріалу при цьому врахуйте наступні аспекти: актуальність теми (обґрунтуйте власний вибір). Джерела інформації, які будете використовувати (відкриті джерела в медіапросторі, соціальні мережі, правоохоронні органи, запити, фотофакти, інтерв'ю тощо). Дотримання журналістських стандартів: вкажіть, які саме. На якій платформі продемонструєте ваше розслідування? Пропишіть ваш хід розслідування крок за кроком – від вибору теми до виходу готової публікації. Візуалізація обов'язкова. Проекти мають бути представлені у вигляді презентації на будь-яких платформах: Canva, Prezi, Padlet, OKPIM Power Point.	Студент може отримати до 20 балів, якщо матеріал буде презентовано у форматі новини і буде опублікована в медіа.	20
Усього за підсумковий контроль	2			40

6. Основні навчальні ресурси

Рекомендована література

1. Антибот. Посібник з медіаграмотності. Інтерньюз-Україна, 2021. 29 с.
2. Бель Б., Бурмагін О., Патора Т., Хоменок О. Посібник з журналістських розслідувань. Теорія та практика. Київ : Основа, 2017. 190 с.
3. Бірчак В, Довженко О., Когут А., та ін. Архіви КГБ для медіа: Посібник / Редактор-упорядник Анна Олійник: Центр досліджень визвольного руху. Київ : К.І.С., 2018. 216 с.
4. Виговська Н.А. Журналістське розслідування : методичні рекомендації до практичних занять і самостійної роботи для здобувачів ступеня вищої освіти бакалавра напряму підготовки «Журналістика». Запоріжжя : ЗНУ, 2016. 55 с.
5. Гороховський О. М. Фактчек як тренд розслідувань: можливості та перспективи: практичний посібник. Дніпро : ЛІРА, 2019. 133 с.
6. Земляна І. Журналіст і (не)безпека: посібник для журналіста, який працює у небезпечних умовах. Київ: УНК, 2019. 126 с.

7. Йоганнес Людвіг. Інвестигативний пошук / Видання 3-є, перероблене / за загал. ред. В.Ф.Іванова, Пер. 3 нім. А. Баканов, В. Климченко. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2020. 266 с.
8. Костюк В. В., Любченко Ю. В., Мірошніченко П. В., Сіріньок-Долгарьова К. Г., Тупахіна О. В., Усманова О. В. "Європейські медійні стандарти і цінності" для здобувачів вищої освіти першого, другого, третього рівнів суспільно-гуманітарних спеціальностей. Запоріжжя: ЗНУ, 2022. 216 с.
9. Новинна грамотність : посібник / заг. ред. Н. Лигачова, О.Довженко, Д. Тарадай. «Детектор медіа», 2018. 120 с.
10. Практична медіаграмотність : посібник. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2015. 135 с.
11. Практичний посібник з медіаграмотності для мультиплікаторів / за загал. ред. В.Ф. Іванова. Київ : Академія української преси, Центр вільної преси, 2019. 100 с.
12. Тяпкіна Н., Чернявська Л., Усманова О., Любченко Ю. та інші. Конструктор вправ. Збірник практичних завдань з інфомедійної грамотності, інтегрованої до фахової підготовки студентів-журналістів. За загальною редакцією Тараненко О., Дуцик Д. Київ: IREX, 2022. 67 с.

Інформаційні ресурси:

1. Безкоштовний онлайн-курс Журналістське розслідування.
URL: <https://video.detector.media/courses/zhurnalistski-rozsliduvannya-osnovy-i14>
2. Детектор медіа. URL: <https://detector.media/>
3. Електронна бібліотека Інституту журналістики Київського національного університету імені Т. Шевченка. URL: <http://journlib.univ.kiev.ua/>
4. Сайт Центру розслідувальної журналістики.
URL: <http://centerforinvestigativereporting.org>
5. Фундація розслідувальної журналістики. URL: <http://fij.org>

7. Регуляції і політики курсу

Відвідування занять. Регуляція пропусків.

Відвідування усіх занять є обов'язковим. Студенти, які за певних обставин не можуть відвідувати лабораторні заняття регулярно, мусять впродовж тижня узгодити із викладачем графік індивідуального відпрацювання пропущених занять. Окремі пропущені завдання мають бути відпрацьовані на консультаціях. Відпрацювання занять здійснюється як в усній формі співбесіди за питаннями, визначеними планом заняття, так і в письмовому вигляді, надіславши виконані плани занять на пошту чи в Messenger. За умови систематичних пропусків може бути застосована процедура повторного вивчення дисципліни.

Політика академічної доброчесності

Засоби перевірки на плагіат – ті, що пропонує інтернет. Приклади оформлення цитувань, посилань на авторів фото, ілюстрацій тощо – це контент друкованих медіа.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Користуватися мобільними телефонами, ноутбуками, планшетами та іншими персональними гаджетами під час занять можна, якщо це виправдано специфікою навчальних завдань і не пов'язано з намаганнями знайти готову відповідь в інтернеті.

Комунікація

Головною платформою комунікації викладача зі студентами є Moodle. Всі робочі оголошення будуть надіслані через старосту, на електронну пошту, в особисті повідомлення (Viber, Telegram) та розміщуватимуться в Moodle. Якщо за технічних причин доступ до Moodle є неможливим, або ваше питання потребує термінового розгляду, надішліть електронного листа на адресу usmanova.olen@ukr.net або в Messenger.

ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ 2024-2025 н. р. доступний за адресою:
<https://tinyurl.com/yckze4jd>.

НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь (атестації, заліки, іспити та інші форми контролю) є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9tve4lk>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН, ВІДРАХУВАННЯ. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (в тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Порядок повторного вивчення визначається Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9pkmmp5>. Підстави та процедури відрахування студентів, у тому числі за невиконання навчального плану, регламентуються Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ycds57la>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/57wha734>. Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/yd6bq6p9>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://tinyurl.com/y9r5dpwh>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ
Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**
Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua
Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Якщо вам потрібна спеціалізована допомога, будь ласка, зателефонуйте (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://tinyurl.com/ydhcsagx>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <http://library.znu.edu.ua>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ (MOODLE):
<https://moodle.znu.edu.ua>

Якщо забули пароль/логін, направте листа з темою «Забув пароль/логін» за адресою:
moodle.znu@znu.edu.ua.

У листі вкажіть: прізвище, ім'я, по-батькові українською мовою; шифр групи; електронну адресу.
Якщо ви вказували електронну адресу в профілі системи Moodle ЗНУ, то використовуйте посилання
для відновлення паролю <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <http://sites.znu.edu.ua/child-advance/>

ЦЕНТР НІМЕЦЬКОЇ МОВИ, ПАРТНЕР ГЕТЕ-ІНСТИТУТУ:
<https://www.znu.edu.ua/ukr/edu/ocznu/nim>

ШКОЛА КОНФУЦІЯ (ВИВЧЕННЯ КИТАЙСЬКОЇ МОВИ): <http://sites.znu.edu.ua/confucius>